

De Fructibus vite monastice.

LII

dicit fructum, & cetera. Et canis si currit quatuor pedibus pronus in terram. Non enim exigit sua conditio: vt erectus incedat: si latrat: si fidelis fuerit dño suo &c. Et homo si secundū rationem: que est sua species viuit: bene viuit inq̄tum homo. Quid est purum: quod non est permixtū viliori: q̄ si permixtū fuerit precioso: non ideo impurū effectum est: vt argentū auro permixtū: non inde deturpat: secus si itan no. Pura igitur vita humana: est viuere secundum rationē: sine permissione vite sensualitatis contrarie rationi: & eam subuertentis. Quod si gratia superuenerit dictaminē recte rationis: non ideo vita erit impura: quia permixta: quia non viliori: sed precioso. Ecce quid sit viuere purius. Dico igitur primo / q̄ vita viuentium in religione: potest esse regulariter purior / q̄ extra viuentium. Sed ais / & cur ita? Respondeo / q̄ propter tres rationes: scilicet propter obedientie integritatem / castitatem / & paupertatem. He sunt tres Ancille purgatricis / sorores laice / sedule & sollicitē ministrantes: & que domū seruant mundam. Videmus q̄ cum munda & sollicita fuerit ancilla / omnia erunt in domo munda.

Rima igitur Ancilla est obedientia / optima purgatrix & mundatrix fordim. Nam in religione homo viuit purius propter obedientie integritatem. Homo qui ex se / & impetu sue nature operatur / a se deturpatur / & impuratur: si ubi inberet / se tangit / querens que sua sunt imperii suo / scilicet satisfaciēs. Perro qui ad impulsū alterius hominis / siue propter alium hominē bona facit / deturpatur ab homine: quem per affectum tangit / & in mundus efficitur / deturpatq̄ se. Ceterum si propter deum / aut impulsū hominis / propter deum operatur. Hic non inficitur sed perficitur / non deturpatur / sed mundatur: que cum terigero munda sum / ait sancta illa & munda virgo Agnes. Tangit supermiū bonum / per affectum. Itaq̄ in religione / vbi per obedientia corpus / & animū /

& quicquid est in homine subditū n est prelato / & omnis actio procedere debet ex obedientia prelati propter deum / munda erit omnis actio / & non infecta propria voluntate. Hec currit per limbum nature / siue voluntatis proprie / sed per aurum voluntatis diuine / per canem prelati. Sed nūquid etiam omnes fideles habent obedire superioribus suis? Urig: sed in multis liberi relinquuntur / vnde sepe offendunt / secus in religioso. Saul rex factus a domino / cum cepit facere voluntatem suam non obediendo Samuel: in his que imperauerat sibi ex parte dei / reprobatus fuit a deo procedēs postea de malo in peius / vsq̄ ad interitum anime & corporis / primo Regū. decimo quinto. Leset / damat bea. Bernardus / propria voluntas & cessabit infernus / gloriosa obedientia / eradicans propriam voluntatem: que est omnium malorum causa. Ecce primā Ancillam purgatricem: scilicet obedientiam integram.

Secunda Ancilla

siue laica soror est castitas. Nam secūdo viuit homo in religione purius propter castitatem. Quatuor sedetur humana mens per luxuriam quis nescit? Cogitatio / plena sedis fantasys. Sensualitas plena malis concupiscentiis / oculi / manus / totum corpus sedum. Castitas efficit animam & corpus / pulchrum & purum / o quā pulchra es casta generatio / cum claritate / sapientie / iij. id est cum bona fama plane pulchra. Ipsa enim campus est & principium pulchritudinis. Ipsa lilio comparatur / sicut liliū inter spinas / sic amica inter filias &c. Ipsa nix uis candori similis est / si introiisti in thesauros nūris / ait Job / debet hec castitas esse cum claritate: id est bona fama / quia sic debet querfari religiosus / vel religiosa / caute: vt nullus possit aliqd mali suspicari: propter nimiam frequentiam cū psonis / vñ possit malū estimari: quod quidē inducit scandalum / & multotiens ruinā. Sed quid de castitate cogitatis? Respondeo / q̄ & si / aliqd

3 iij

I Feria tertia festum bea. Lucie ad
Penitentes hora septis
ma mane.
Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum has
bitare fratres in vnum ⁊c.

Secūda utilitas
vite Monastice: quia in ea
homo cadit rari⁹: quia pec
catoꝝ occasiones: que sunt
in seculo in ea vitantur. Et que siue quot
sunt occasiones peccandi?
Tres sunt ad presens propositum / tanq̄
tres lapides scandali ⁊ offensiōis: prima /
obiecta mala: secunda / societas mala: ter
tia / consuetudo mala.

Prim⁹ lapis scan
dali | der est struchstein / si
ue prima occasio peccādi sunt
obiecta mala. Obiecta mala
mouent potentias / ait Aristo
teles in libro de ania. Obiecta igitur sens
sibilia / sensus mouent ⁊ per eos intrant
ad animam / inde insurgunt concupiscen
tie in mentem / que faciunt eam ruere in pec
catum.

Clamat vnus ex his / oculus meus depre
datus est animam meam: scilicet vane vel
curiose aspiciendo: Trenzorum. iij. Et idem
Jeremie. ix. Ascendit mors per fenestras.
Vidit David per fenestram solarij sui / la
uantem feminam / ⁊ ruit in adulterium / ⁊
bomicidium / fidelis sui militis. Et Dys
na curiose videns / corrupta est / Benedis.
xxxij. Et vtiq̄ anima egrediens de domo
rationis per sensus corporis / ad vidēdum
creaturas / corruptitur per inordinatum
amorem ad eas.

Hic ergo occasiones / que ingeruntur quo
tidie secularibus / quia discurrunt hincin
de per loca vana / religiosi subtrahuntur
stantibus reclusis. Inde multa vitantur
peccata / que alias cōmitterentur. Sed vo
luntate inquis peccatur. Verum quidem /
sed voluntas per obiecta mouetur / sed val
de facilliter resurgit: quam si opere peccaret.

Sed de hoc posterius dicitur.

Secundus lapis
scandali | der ander struch
stein / siue secunda occasio
peccandi / est mala societas.
Verū est vtiq̄ quod ait Psalmista. Cum
sancto sanetus eris / ⁊ cum perverso puer
teris. Et qui cōmunicauit superbo / induet
superbiam.

Domine deus / ad quāta mala sedueit hos
mo in seculo et societate malorum: Petrus
(vt dicit Beda) cum fuit in bona societate
sc̄ cum apostolis cōfessus est publice. Ebi
stum dicens. Tu es Christus filius dei vt
ui. Matth. xvi. Eterū cum tempore passi
onis Christi / se reperit cum Iudeis perfis
dis ad ignem / Christum publice negauit.
Quia m̄ vnum videmus / quia vnum pos
sum corruptū / cum alijs integris si existit
alia paulatim corrupit / mltomagis si mar
cida multa fuerint / pauca bona cum eis in
ficient. Mundus semp fuit plenus malis
hoibus / ⁊ per maxime nunc videlicet cū su
mus in fine. Et ideo nimis difficile est con
uersari cū talibus / ⁊ non infici ab eis. Nisi
quis vellet solus manere / ⁊ sine societate /
quod raro contingit. E conuerso est in religi
one / vbi est societas bonoꝝ / q̄a ibi datur
sibi exemplū bonoꝝ operū / vt rari⁹ ca
dar. De his qui defendāt talem nidū / suis
malis exēplis / ⁊ non misereat fratꝝ / quos
scandalizat ⁊ ruere faciūt / instar Luciferi.

Tertius lapis scan
dali | struchstein | siue peccandi
ocasio / est mala consuetudo.

Trahit illa ⁊ inclinat mirū in modū: ita vt
quis putet / quasi ad peccandū necessitari.
Est enim cōsuetudo (secundū philosophū)
altera natura / ⁊ cū non resistit consuetudi
ni: ait Augustin⁹: fit necessitas / his lapidi
bus malay. cōsuetudinū / plen⁹ est mūdus.
Et que sunt consuetudines in mundo? Est
consuetudo mētiendi / defraudandi / iuran
di / peierandi / luxuriandi / detrahendi / blas
phemādi / mala consilia dandi / vel et assen
tiendi: qui est in regimine. Et quis queſo

De Fructibus vite monastice. LIII

dicit Ecclesiasticus, iiii. Quia si ceciderit nō habet se subleuantē: qui se3 iuuuet ad resurgendū. Si fuerint duo/ fouebūtur mutuo per exhortatiōes. Exhortemur ergo alterutrum verbo sorores/ tēpore opportuno.

Fortius baculus

est exēplatio vrgens: Fortis et robustus est Baculus lectionis frequētis: Fortior baculus exhortationis seruētis/ sed robustissimus baculus vrgentis exēplationis. Plane non paruum est hoc adiutoriū/ cum videt religiosos socios bene viuere/ frequenter confiteri/ innocētes/ penitentia agere/ et feruēt deo seruire. Nec nimirū vrgent hominem ad resurgendum. Exempla enim plus mouent q̄ verba: vt dicit Aristoteles in libris Ethicorum. Multū mouerunt beatū Augustinū ad conuersionē/ verba Ambrosij scripturā predicantis. Sed plus exempla Anthonij idiote. audita suarum virtutum p̄eminētia. Et cur ita? quia exempla bona/ sunt tanquā carbonēs igniti accendentes carbonēs extinctos iuxta se. Simile legimus in Vitā patrū. De quodam (credo) latrone assumpto ad religionem/ in cuius conspectu dumtaxat/ quidā fratres magnā fecerunt penitentia. Ipse autē non cogebat ad eam. sed tādē sponte suscepit cogitans cur illi innocētes se cruciarēt: non autem ipse. Quere historiam.

¶ Resurgit etiā talis velocius: qz cadens minus ledit. Nam secū dum beatum Thomam/ secunda secū de. questi. cxxxvi. articulo. In eodē genere peccati/ leuius est peccatum religiosi/ q̄ laici: Nisi faceret aliquid contra vota essentialia religionis/ vel per contēptum/ vel propter scandalum. Nam vtiq̄ maius scandalū daret peccatum hominis religiosi: notabile quod deueniret ad notitiam aliorum/ q̄ laici: puto blasphemando/ vel ludendo publice/ et huiusmodi. Sed in alijs cadens minus leditur: et ideo citius surgit/ sicut gutta aque si proijciatur in ignem/ subito absorbetur et consumitur/ ita et peccatum religiosi propter multa bona/ que quotidie facit absorbetur per feruorem contritionis et dilectionis/ et iude

velocius surgit. Ego addiderim si fuerit in bonis habituatus. Habitus illi cessante tentatione vehementer inclinabunt ad resurgendum/ et pristina exercitia resumendū quod nō erit in non habituato cadere qualis est secularis.

¶ Habes ecce quomodo propter tres causas/ religiosi surgunt velocius: scilicet propter frequentes lectiones: propter feruētes exhortationes: et propter vrgentes exēplationes. Contra laici/ parū legunt scripturarū doctrinas. Modicum exhortantur/ nisi forte ad malum. Exempla non vident/ nisi mala hominū conuersantiū in mūdo: ideo tardius resurgunt q̄ religiosi. Gaudeat ergo o sorores: quia vitam tenetis monasticam/ gaudeat/ quia occasionem citius resurgendi habetis vobis prestitam. Baculis his vtamini/ legite/ et lectiones audite/ exhortemini alterutrum/ et virtutum exhibere exēpla. Nolite negligere/ si cecidistis. iam enim hora est nos de somno peccati surgere: donec Sol ra diat gratie. surgit viator dum sol per rimas radios mittit. Si gratia immo quia gratia radios suos iam in hac die tua mittit nolito negligere. Ut quid o miser stertis? Jam gallus cantauit/ cantat predicator/ cantat lector/ mense/ cantat hortator/ cantat confessor/ priorissa et prelatus/ et ita absurdū est: vt adhuc somno deprimaris: iam multi surreperunt de lecto peccati/ ambulat vias bonas/ conuersi sunt ad dominum/ vadunt per viam virtutum/ et quis audiens post solis ortum/ et gallorum cantum/ viatores surrexisse/ et vias ambulare/ adhuc iacet in lecto? Non audisti/ quia precesserunt Petrus/ Magdalena/ Maria Egyptiaca/ et alij innumeri. Cur nō surgis et tu vadis? Ecce currunt post Christum/ confitetur latro/ lacrymatur Magdalena/ supplicat Chanaea. Surgam inquis: sed nō modo consulā quid agam: eheu quāta demencia: clamat Bernardus abscondisti ignē in sinu tuo/ et exusto iam latere/ nudatis iam visceribus/ iam sanie deficiente adhuc consistendū est/ an excutias illū. domus ante tue ardet igne peccati: qui vtiq̄ otiosus nō est et adhuc cōtaria/ an sit extinguendus. In

De Fructibus vite monastice.

LV

ad fratrem eius solutionem efflagitans / et
 propter humilitatem obrinuit ab angelo in-
 formar. Uade ergo et tu humilia te propter
 deum et accendit lumen sensibus tuis. Has
 bes proximos multos in religione / habes
 prelatum / habes alios patres / qui admo-
 nent frequenter de agendis : cautum red-
 dunt de periculis / corrigunt de commissis /
 Ecclesiasti. i. 8. Qui habet misericordiam
 scilicet animarum / docet et erudit quasi pa-
 stor gregem suum. Sic in vitas pat. fo-
 lio. i. 87. litera .o. vbi diffusius ponitur
 Legitur q in monasterio Sancti Na-
 chario. Diabolus qui apparuerat ipsi Na-
 chario in forma medici seretis multas am-
 pullas potionum / accedens ad fratres illius
 monasterij ad tentandum / vnū reperit / cui
 dedit potionem p tentationem scz inducens
 ad aliqd peccatū / alijs fratribus viriliter re-
 sistentibus tentationi. Quod cum diabo-
 lus adiuratus Nachario retulisset / ipse
 Nacharius illum superatū a diabolo / in-
 struit et cautum fecit / et docuit resistere tes-
 tationi / adeo q iterū veniens diabolus /
 ad tentandum n fratres / inuenit eum effi-
 caciū tentationi resistere q̄ alijs / vt retul-
 lit ipse diabolus Nachario.

Tertio accendi/
 tur lumen sapientie / p con-
 firmationē pprie experientie
 Solent q̄ ignem in foco p
 prio per sufflationem non
 inueniunt : neq̄ a vicino habere possunt /
 igni lapide scz et calibe / ignem excutere /
 aut si carent his / ligna vehementer p̄fricāt
 et inde efficitur ignis / plane sic p experien-
 tiam que est rex magistra / quis edoctus ef-
 ficatur et cautus redditur. Et quid est exer-
 citiū per quod acquirit̄ experientie lumē
 aliud q̄ qdam animi defricatio. Non qui-
 dem auditu et narratione belloꝝ / sed expe-
 rientia pugne fit homo edoctus in arte bel-
 landi : Sic vtiq̄ in spiritali pugna qua
 mundus caro et demonia contra nos mo-
 uent diuersa prelia / vnde Ecclesiastici. 3. 4.
 Qui nō est tentatus q̄lia recognoscit : vir
 in multis expertus cogitabit multa / et qui

multa didicit enarrabit scz p experientiam
 edoctus / qui nō est expertus pauca p̄noscit.
 Et vbi queso maior experientia in Christi
 militia acq̄ri potest / q̄ in campo et lucta re-
 ligionis : Illic em̄ omnes malicie et versu-
 cie et vires demonū effūdunt : in seculo autē
 quasi in egipto / qd̄ interpretatur tenebre
 ignorant laici quid sit tentatio : qz ita occu-
 pati sunt vicijs / et pressi occupationibꝝ mū-
 di q non expectant tentatiōes : sed eas per-
 ueniunt et demones prouocant ad tentan-
 dum eos : figura de Israeliticis / qui in egi-
 pto positi / nō sentiebant bellū / sed exeun-
 tes egiptum : et intrantes desertum insurrex-
 erunt cōtra eos plura bella : vt patet in Ex-
 odo. Hi sunt vtiq̄ deserentes seculum :
 Et ingredienti desertum religiōis / quos
 bella tentatiōis aggrediunt / que prius nō
 experiebantur / sed confidentes in adiuto-
 rio dei / vincunt / et quotidie magis cauti
 reddunt ad cauendū mala. Ecce tres mo-
 dos accendendi lumen sapientie ad caute
 incedendum in via dei : quos (si nō erro)
 dominus Joannes Berson / expresse pos-
 nit : in suo de meditatione / loquens de di-
 scretione. Hanc inquit / non securius habe-
 re post diuinam gratiam poterimus : ecce
 primum / q̄ per sedulum et securum alteri
 experti / nosq̄ diligentis et agnoscentis cō-
 silium : Ecce secundum et alibi tertium tan-
 git in de practica mūtice / industria. x.
 Ubi dicit / q̄ aliquñ habeatur ex experien-
 tia propria et lonza. Gaudete ergo sorores
 quia in religione estis p̄stitute / vbi cauti-
 us ad lumen sapientie potestis ambulare /
 accendite lumen / a deo per orationis iuges
 sufflationem / a prelati per humilem acco-
 modationem / et a vobis ipsis per continy-
 am virtutum excitationem : q̄tinus in his
 tenebris et ymbra mortis videre possitis vi-
 am mandatorū dei / ad lumen eternū ducen-
 tem ad quod pducat nos dominus noster
 Iesus Christus. rē.

k

Sermones.

¶ Feria sexta ad Penitentes.

Ecce q̄ bonū & q̄ iocundum. 28.

Vinta utilitas

religionis est: q̄ ibi homo q̄
escit securius: Venite ad me
(ait Christus Matth. xi.)
omnes qui laboratis & onerati estis pecca-
tis & anxietatibus mundi / & eo reficiā spī-
ritualiter. Tollite iugum meum & stratum
religionis / paupertatem castitatem & obe-
dientiam / & inuenietis requiem & magnā
quietē animabꝝ vestris. Et cur ita? Quia
iugū meū suauē & onus meū leuē. Onus
autem mundi asperum & graue / quod max-
imam affert inquietudinem: onus spinarū
q̄d per ingressum religionis excutitur. Et
que sunt illa onera inquis? Ipsa sunt Po-
testas secularis / amor parentalis / & occupa-
tio mundialis. Onera plane mirū inmo-
dū inquietantia seculares & infestantia / a
quibus liberatur monasterium ingredies.

Primum onus

spinarum [dorn well] est
potestas secularis. Domi-
ne deus meus: & q̄s enus
merabit spinas / ex quibus hic fascis con-
fectus est: & quando exprimi possit queso /
quanta mala perpetrantur ab his qui in re-
gimine & officijs se repperunt. Sed pauca
ex multis proferamus / ppter que secure in
conscientia quiescere non possunt / etiam
quantūlibet alias quiescerent. Quis que-
so in talibus constitutus / continere se po-
test scit & vult: qui pro commodo temporalī
sui: sius / vel suorum amicorū / vel sue cōi-
tatis (quod tamen est minor pars) nō fas-
ciat multa contra iustitias & leges diui-
nas & humanas. Ecce spinam. Semper p̄-
ponitur bonum temporale & corporale / bo-
no anime & honori diuino / ecce aliam spi-
nam. Ex his sequit̄ q̄ quia pponunt tem-
poralia ideo iniustitias faciūt: & p̄primūt
innocentes. Sectas nutriunt / p̄cialitates

innitūtur. Impios exaltāt / Iniquis p̄de-
scendunt / Bella suscitant / Leges iniquas
condunt vel seruant / Ecclesie precepta con-
temnūt / Excoicationes incurrunt / obliga-
tionibus & restitutionibus se subiiciunt.
Quis in regimine seculari posuit / ista eua-
dit: quis ista officia fugit? Quis est hic &
laudabimus eum: fecit enim mirabilia in
vita sua. Sed profecto quasi nullus / vt ve-
rum sit id Ecclesiastici. xij. qui tergerit
picem idest infectionem seculi / inquinabitur
ab ea / idest maculabitur. Et id. Ista. i.
verificatur Princeps tui infideles / socij
farū / omnes diligunt munera sequuntur
retributionem se temporalē. Ceterū ab
his malis liberabit quis in religione que
vtriq̄ inquietant nimis animā & corpus.
Sed quid hec ad vos moniales? respici-
unt potius viros: vix quidem / sed & h̄ tu-
tali in seculo nuptiles / participium illarū
spinarum non effugisses / per consensum /
per p̄munionem talium / aut alios modos.

Secundū onus

spinarū siue fascis / est amor
parentalis: plane hic multū
inquietat. Et quantū
inquietat / mouent soli expe-
ti. Producat patrem familias habentem vt
ozem / filios / fratres / amicos / & interroga
super quo fasce spinarū sedeat.
¶ Ecce q̄ talis est / nonne in primis a seip-
so inderatur: nōne vt eos impinget diu-
tius / exalter honoribꝝ / extollat in pompis /
se ipsum obliuioni tradit / & inquietum fa-
cit / ecce spinam vnam.
¶ Inquietatur ab vxore vir / q̄ eā non di-
ligat q̄ sibi in vestimentis nō p̄uideat / & eō
tra vxor a viro inquietatur: grandis plane
spina alteruter in oculis est / adde innume-
ras alias miseras & matrimonij onera et
Theophrasto: quem allegat beatus Hierony-
mymus v̄de in epistolari Hierony. mi.
¶ Inquietatur a filijs ludentibus vel ali-
as malefacientibus.
¶ Inquietatur in fratrum vel parentū in-
iurijs.

tertium onus

quod talis in primis a seip-
so inderatur: nōne vt eos
impinget diu-
tius / exalter honoribꝝ /
extollat in pompis / se
ipsum obliuioni tradit / &
inquietum facit / ecce
spinam vnam.
¶ Inquietatur ab vxore
vir / q̄ eā non diligit q̄
sibi in vestimentis nō
p̄uideat / & eō tra vxor
a viro inquietatur: grandis
plane spina alteruter in
oculis est / adde innume-
ras alias miseras & matri-
monij onera et Theophrasto:
quem allegat beatus Hierony-
mymus v̄de in epistolari
Hierony. mi.
¶ Inquietatur a filijs
ludentibus vel aliis
malefacientibus.
¶ Inquietatur in fratrum
vel parentū iniurijs.

De Fructibus vite monastice.

LVI

Inquietatur ab alijs amicis si non laborat pro eis in vindictis vel alijs malis. Quid multa? sedet talis inter hos amicos et fratres sicut in tela/aranea/ que sentit et tangitur per contactu cuiuslibet filii/ quantumcunq distantis a centro in quo residet. Siquidem musca tetigerit extremitatem alicuius filii/ mox sentit et excurrit a ranea/ad eam capiendam: Si ex alia parte rele alia incidit musca/ iterum sentit/ et ad eandem currit: Sic ad tactu cuiuslibet amici pertrahit spina dolor cor tali hominis/ applica vt verum ostendat quod ait dominus Math. x. Inimici hominis domus tici eius. Sedet inter domesticos vt Daniel inter leones/ et inter aues bubo. Sed ab his liber est verus religiosus / qz mortuus est eis/ et absolutus a cura parentum suorum/ vt quietius deo viuat: factus vt Melchisedech/ neqz patre habens neqz matrem

Tertium onus

siue fascis spinarum est occupatio mundialis. Dulcissimum plane hec inquietat et pungit mentes hominu. Martha Martham sollicita es/ et turbaris erga plurima.

Enumera si placet Spinas huius fascis. Hunc rapit animum / insatiabilis amor et spes lucrorum.

Hunc concutit timor amittendi optata / ecce due spine contrarie.

Hunc gaudium vanum quando succedit ad votum concupita.

Hunc deficit dolor de amissione bonoꝝ.

Hunc decipit nunc decipitur.

Hunc rapit aliena / nunc sua auferuntur.

Hunc torquetur suspiciõibus / nunc irascit in questionibus.

Hunc in domo molestatur quando non fiunt que velle.

Hunc extra domũ / quando non honorat.

Hunc p factis suis irascit / nunc p alienis.

Hec omnia / ita miserabiliter hominem secularem discerpunt / vt possit merito dici illud: Trenor. ij. Magna est velut mare / peritio tua idest perturbatio q cõtereris in

istis passionibus: Sed ab his liberatur in religioe / vt dici possit illud Job. 5. Ingressus in habundantia (scz virtutu) sepulchrum scz religiois in requie opulenta. Ecce igitur q̄ bonũ. Q, autẽ hec tria sint tres spinarum fascies / si non credis et vtiqz contenderis / ineptam esse Bethaphora / Testem contra te prouoco Christum dominũ nostrũ in Euangelio dicentem. Quod ante cecidit in spinas. et cum glosis.

Feria quinta ad Penitentes.

Sexta Utilitas

vite religiose est / quia in ea irroatur frequentius. Irroatur inquam roze celestis gratie et consolationis: frequentius in religione / q̄ extra. Et cur ita? qz tres sunt fenestre in tecto anime: p quas ros diuine consolationis in animam descendere solet de celo: que frequentius in religione q̄ extra aperuntur. Prima est in intellectu humilitas. Secunda in affectu puritas. Tertia in effectu veritas. Videamus illas secundum ordinem.

Prima fenestra

est in intellectu humilitas / quanto se homo magis cognoscit / tãco magis inde humilians se / gratia et celesti consolatione infunditur. Beatissima virgo Maria / roze gratie plena fuit et celesti consolatione. Et cur ita? plane fecit ei magna qui potens est / qz respexit humilitatem ancille sue / per fenestram humilitatis eam dominus respexit / et roze consolationis impleuit. Trahit nimirum humilitas violenter ad se gratiam et celestem consolationem: non secus atqz magnes ferrũ. Sicut in naturalibus sic nec in gratuitis / cõmittitur vacuũ / quantum de tuo per humilitatem euacuas et exinanis / tantũ de dei gratis influit et succedit. Flouit hoc beat. Jacobus / humilibus inq̄ deus dat gratiam: Et beat. Paulus / deus

R ij

De Fructibus vite monastice. LVII

ascendere / et multa alia / vñ mirabiliter cõsolatus est. **Q**uantiu gustauerit diuinas consolaciones deuotissimus Bernardus pater Literarum perpendi potest: non solũ cum puer vidit Lixitum de virgine nasci: et senex imaginẽ crucifixi se amplexante: sed etiã ex doctrinis mellifuis eius. Patriarcha mendicantiũ predicatorũ sanctus Dñicus irroratus fuit celesti dulcedine in suis contemplationibus / et precipue cũ celo sibi aperto vidit añ tribunal Christi / plurimos ex omnibus religiõibus. suos autẽ sub clamide virginis matris eius. **Q**uantiu rosis diuini percepit sanctus ille seraphicus Frãcisus quando crucifixus impressit in corpore suo stigmata passionis in monte Auernie. Et magna vtiq; puritate ad ista peruenerunt. Et hoc quidẽ ex religione. Religio ipa alio noie dicitur sanctitas: que puritatem affectus imponat. **H**ic est finis primus religionis vt pueniat per opa eius ad puritatem perfectam: vt dicit venerabilis Joan. Cassianus in coll. **M**oysi scdm illud Luc. xxi. **S**eruiamus illi in sanctitate et iustitia etc.

Tertia Fenestra

Tertia diuina cõsolatio rozat in mente hois est in effectu veritatis. Ita vt homo nõ fecte operetur etc. sed in veritate ambulet. vbi fictio est et falsitas. Gratia non illabitur: imo vt dicit sapiens spiritus sanctus: discipline scilicet moris fugiet fictum: id est simulationẽ. **Q**uoluit igitur fenestrã hanc veritatis hypocrisis sine fictiõis valua / ne illapsi gratie pateat. Sed eam valua detrudit lancea diuine seueritatis. **L**ogitat aliquando hypocrisis talis quãdiu falsitas tua manebit tecta non diu plane. Veniet dies in qua illuminabunt abscondita cordiũ / veniet dies dñi sicut fur in nocte tue falsitatis: et tunc manifestata erunt abscondita cordis tui. **P**ungit profecto cor eius hec cogitatio instar lancee: qui pe qd gaudiũ hypocrisis est instar pucti. **Q**uãtũcũq; em gaudeat ad diem hominis / conscientia eius pungitur ad diem dei venturum. **D**iem hominis nõ vidi / ait Job. **V**erus rectus et simplex

in conspectu domini. Porro ad stimulum huius lancee: amouetur valua hypocrisis confitetur / aperit se coram sacerdote / ne in nouissimis cogatur toti se patefacere mundo / amodoq; in veritate incipit ambulare. **E**t vbi queso lancea hec cogitationis diuine seueritatis profundius infigitur cordi / et lateribus hypocrisis in monasterio: **N**ul libi profundius. **N**on solũ enim intra vrgetur Sed et extra: addunt manus ad lanceam. **P**relatus vrget / vrget confessor: **S**orores exemplis suis bonis stimulant. etc. **I**ta vt velit nolit / aliquando hic hypocrisis compungat. **Q**uo fit vt tandem cõpunctus / excutiat a se valua fictionis et falsitatis. **N**e ve fictioni / quomodo premis et opprimis misera corda: **N**edum vt nequeant in fluxum diuinarum consolationum recipere: sed etiam vt nullam queant habere quietẽ / quantũlibet sint a parentia sub dulcedine et quiete. **S**unt plane talia corda / sicut sterco niue coopertum / exterius candidum interius feridum: **S**epulchrum exterius dealbatum / intus vero plenum ossibus mortuorum: **L**ignus extra candidus / intus habens carnes negras. **N**e talibus / quia vere sunt in faucibus inferni / raro em et vit conuertitur: quomodo enim conuerterentur facilliter quos spiritus sanctus fugit / qui diabolus tenet in se occulte / et ibi esse nescit / q̄scit ergo et dormit / nec ab alio inquietatur. **N**ec dixerim sorores non qz vos putem tales esse / absit / sed quatenus caueatis summo opere ne a veritate in qua statis / cadatis / sed firmiter perseueretis. **N**e in hac fatuitatem labamini. **P**lane fatuitas / pascere oculos aliorum proprio sanguine et carne. **Q**uotidianis cruciatibus mercari cruciatum eternum. **N**on sibi ipsi sed semper alijs operari: **S**imiles cãdele que alios illuminat et se consumit / **L**auete igitur et in veritate ambulate / sicut facitis / et pacẽ veritatemq; diligite / et liberabit vos veritas / quemadmodum ait summa veritas **C**hristus Iesus dominus noster / in secula benedictus. Amen.

R iij

Sermones.

¶ Feria quinta post festū Pasche
Anno. i 4 9 7. ad Penitentes
Argentine mane hora sexta.

Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum.

Septima utili-
tas vite claustral[is] [eius flo-
sters lebens] est purgatio
nis celeritas. Si q̄dem in
religione homo purgat̄ citius / vt dicit be-
atus Bernhardus. Relinquit peccatum
post se sordes ⁊ turpitudines multas.
Prima est macula s̄m beatum Thomam
que fit ex priuatione luminis gratie / p̄ deū
peccatori / p̄pter culpam cōmissam subtrahere
vt declaratur per eundem in prima sc̄de.
Secunda est reatus pene: Siquidem pec-
cator post actum peccati cōmissum / rema-
net obligatus ad penam eternam. Sed ⁊
etiam gratia recuperata per contritionem /
remanet obligatus ad penam temporalem
purgatorij vel huius vite. Tertia est relis-
quit peccatorum / hoc est dispositiōes ⁊ ha-
bitus mali / per frequentatiōem peccatorum
ingeniti. Has experimur in nobis dū post
contritionem ⁊ confessionem nihilominus
sentimus tam vehemētes ad peccandū / in-
clinationes / sicut antea. Has maculas ⁊
sordes / heu incidimus omnes / ait em̄ Sa-
lomon. iij. Reg. viij. Non est homo super
terram / qui faciat bonū ⁊ non peccet. Si
omnes peccant / ⁊ peccatū inferit maculam /
sequitur q̄ ⁊ omnes maculentur. Quod
tamē sane intellige. Porro in celum nemo
ascendere potest / maculatus. Siquidem
de his qui sunt in eterna patria / legit Ap-
poc. xiiij. q̄ sine macula sunt ante thronū.
nemo igit̄ ingredi potest in illam / nisi pri-
us purgeť maculis peccatorum / quo ad cul-
pam / ⁊ quo ad debitum pene. Hoc autem
citius ⁊ plenius / potest fieri in religione /
q̄ in seculo. Sed ais / ⁊ cur hoc? Respon-
deo q̄ tres sunt scobe in religione / siue in
claustro / quibus purgantur claustrales / q̄
nō sunt / aut nō tales in seculo. Et que sunt
ille scobe? Prima est exercitium spirituale.
Sc̄da exercitium corporale. Tertia exercitium
manuale. Videamus illas sc̄d̄m ordinem.

Prima scoba est
exercitium spirituale. Et hoc
appello exercitium spiritua-
le / quod inmediate respicit
spiritum / vel vt efficientem / vel vt obiectū
Et quid est exercitium spirituale? quod sunt
virgule huius scobe? tot quot sunt exercitia
spiritualia / ipse sunt / diuinum officium /
orationes priuate / meditationes mysterio-
rum christi ⁊ passionis eius / asperio aque
benedicte / confessio / cōmuniō ⁊ huiusmodi ⁊
quod plus est sue voluntatis expropriatio.
Ecce he sunt septem virgule huius scobe
vires efficacia / dūmodo virgule nō fuerint
aut fracte / aut penit̄ extracte / habent em̄
omnia hec septem / p̄fatas maculas abster-
gere ⁊ sordes expurgare sicut de singul̄ pos-
set deduci ⁊ ostendi. Ecce diuinum officium
dum persoluitur debite / sc̄z per verborum in-
tegram prolationem / verborum intellectum ⁊
correspondentem affectū vires satisfactorij
est / q̄ nō si he magna pena vtriusq̄ ho-
minis / sic persoluitur / ⁊ dum fit in gratia /
est maxime satisfactorij. ⁊c. Deducit̄ de
alijs. De huius scobe efficacia / dicit bea-
tus Tho. q̄ per ingressum religionis / id est / p̄f-
sionem / p̄baliť dicit̄ haberi remissio om-
niū peccatorum / sc̄z quo ad culpam ⁊ quo ad
penam si tamen cum deuotione ⁊ p̄posito
fiat / de q̄ vide in Anthon. parte vii. cap.
iij. §. iij. Habes de huius scobe efficacia
Eccl. i. Religioitas iustificabit cor / id est pur-
gabit. Bōa hec scoba si fuerit integra s̄m
reiecta est ⁊ abiecta sicut pueri mali vir-
gas p̄fringere solent / virgule multe sunt ex-
tracte / ita vt fere inutilis iam sit facta. Et
in qua q̄so religione / hec septem puncta ⁊
virgule tenent̄ in vsu frequēti / plane in pau-
cis admodum / si tñ sunt pauca ⁊ non po-
tius nulle / vsus fuit hac scoba ille q̄ dicit
(psalmistā loquor) Meditat̄ sum nocte
cū corde meo / ⁊ exercitabar / ⁊ scobe h̄ spi-
ritū meū. ps. 7 6. declara ex Aug. si placet.

Secunda scoba
est exercitium corporale / ipm̄ e q̄d
directe ⁊ inmediate respicit cor-
pus. Et q̄ sunt illa exercitia corporalia ⁊ q̄t

Et fructus

virgule huius scobe: tot sunt virgule/ quot sunt talium exercitiorum genera/ vigilie/ ieiunia/ abstinencie/ disciplina/ vestitus asper/ [rucus fleider] et humilitas/ frigus et estus. Ecce virgule septem declara/ si placet secundum ordinem. Adde itinera in mendicantibus/ et alia incommoda corporalia. Facet huius scobe virgula quedam/ in capitulo/ quedam in mesa/ quedam in dormitorio/ quedam in vestiario. Efficax est hec scoba/ ad pugnandum maculas et sordes prefasas. Via enim de genere bonorum/ que sunt penaliter facta in gratia sunt satisfactoria/ et sic purgatoria peccatorum/ secundum be. Thomam/ dicit. xv. quart. q. pri. arti. iiii. q. iij. Immo labor religionis omnem aliam satisfactionem transcendit: vnde et quidam Alculpho dicto/ propter homicidium grauissima penitentia imponitur: per multos annos/ sed magis sibi consilium ad ingrediendum religionem/ loco tam asper penitentie/ et sibi utilius fore. xxxiij. quest. ij. admonere. Infra enim dicit relinque hoc malignum seculum/ ingrediere monasterium/ humiliare sub manu abbatis. Bona scoba/ sed fracta/ et virgule disperse/ et abiecte scrutare angulos monasteriorum/ si reperias virgulas has/ tam necessarias ad expurgationem peccatorum/ et reliquiarum eius/ ait dominus Isa. xiiij. Perdam Babilonis nomen et reliquias/ et germen/ et progeniem/ et scopabo eam in scopa/ terens eam. Bona scoba/ per quam euellitur etiam germen etc. Et vsque ad interitum expurgantur omnia. Reliquie habitus sunt mali. Bermen cogitationes et affectus. Progenies opera. Lignantur carnales in monasterijs/ quorum semper est maior pars/ has virgulas adimere/ querunt dispensationes/ hodie has/ cras alias/ amouent ceremonias: ita vt fere nihil tandem remaneat. Sic precipue qui docti sunt/ faciunt et tuentur sua malefacta articulis et glossis. Sicque seducunt corda simplicium fratrum. Adhibe o frater quisquis es/ adhibe lumen conscientie proprie/ et videbis: quia nunquam fuit mens condentium regulas: qualem dicunt fuisse hi glossatores [Sy verglosends / vnd verglasends wie sie wollen.] Nihilominus per vitrum hoc fictarum glossarum veritas/ ad lumen

sane conscientie relucet.

Tertia scoba est

exercitium manuale/ quod videlicet per manus exercitur. Habet et hec scoba/ virgulas suas/ ipse sunt/ facere coquinam/ colere ortum/ facere procurariam/ filare/ nere/ suere. Et si mores fuerint claustrales/ mendicare/ quod verum est facere et exercere aliquod artificium/ et si que sunt similia.

Non abiicienda est hec scoba/ admodum enim utilis est/ ad peccatorum purgationem faciendam/ et ab antiquis non neglecta. Quauis enim videantur opera secularia: tamen quia propter deum fiunt/ et propter obedientiam/ et non propter sui commodum: ideo et meritoria sunt/ et purgatoria. Sape rem accipiunt hec opera: et vt videntur abiecta et secularia/ ex fontibus illis sapidis/ vnde procedunt/ ipsi sunt/ deus et obedientia/ fons insipidus et turbidus/ amor et commodum sui: que omnia/ que facimus/ insipida in conspectu domini reddunt: Est carbena hec/ que retinet hominem intra se/ et non sinit eum ex se ire/ in gloriam dei/ et utilitatem proximi/ semper reflectit hominem ad se. Sicut deducit Ioan. de Berson/ in suo de monte contemplationis/ et Dincelspobel/ in Prologo tractatus de vitis capitalibus: qui incipit Homo quidam fecit cenam magnam etc. Fac non ita o soror. Sed te in holocaustum uiuum trade domino deo tuo: vt docet Albertus in tractatu de adherendo deo/ intellectu nudato/ capitulo. xiiij. Facta te et mortifica: vt docet Guilielmus Parrisiensis in de fide et legibus/ et alibi.

¶ Illi sunt hac scoba/ sancti patres modernis et antiquis religionum institutores/ docet hoc clarissime regula. b. Benedicti/ consuetudines Liristencium. Cartusien. In hoc patres in Egypto/ et alijs heremis imitantes: qui nullum recipere solebant: nisi se ad laborandum manibus aptaret: ne dum propter alimoniam sibi acquirendam: sed etiam ad oculum vitandum etc. vt dicit in Altas pat. vel

R. iij

¶ Feria sexta Pasche ad penitentes
Argentine mane hora sexta. An
no i 497.

Ecce est bonum et est iocundum ha-
bitare fratres in vnum etc.

Octava utilitas

vite Monastice est: quod homo
in ea mori confidit. *tro-
stlicher / vnerschrockner ver-
truwlicher* Magna nimis utilitas et fru-
ctus est hoc facere: si denter et secure: quod
multi maximo timore patiuntur, hoc deside-
rare quod alij fugiunt. Magna quidem hoc
est: et tamen sic est: quemadmodum in materia de
preciosa morte deduci. Sed unde est ista
confidentia: ab eo est: quod talis habet sibi de-
um adiutorem: qui solus in hoc articulo suc-
currere potest: et non homo. Dominus mihi ad-
iutor: non timebo quid faciat mihi homo.
Unde est petere talis confidentia: quia tri-
bus fulcimentis sustentatur cor eius: qui in
Monastica vita deo seruit: ne cadat in
desperationem: sed magnam spem habeat.
Ipsa sunt bonorum multiplicitas malorum
paucitas: impedimentorum raritas.

Rimum fulcimen-
tum [der erst stutz] est bono-
rum multiplicitas. Bonorum
inquam operum: et operatum
bonorum: et angelorum. Bonorum operum
multiplicitas: vtiq; forte sustentamentum
est anime morientis: ne corruat in despera-
tionem. Nam lecto decumbens: cum omnia
per eum gesta in vanitatibus huius mun-
di: et voluptatibus ab alijs recensentur: et
sibi ad memoriam reducuntur: frontem cor-
rugat: suspiria alta trahit: contristatur et
gemit: at ubi eorum que probe gesserit bo-
norum actuum fit memoria: elemosinarum
ab eo pauperibus prestitarum: aliarumq;
virtutum: mor exbilarescit: et exultat: sicut
pulchre deducit bea. Criso. super Matth.
Sic et rex Ezechias in extremis positus.
Solum bonorum operum suorum recordas-
tur: et ea recenset ad se excitandum ad confis-

dentiam de dei misericordia. Recordare in-
quit: obsecro domine: quomodo ambulas
uerim coram te: in veritate: in corde perfec-
to: et quod bonum est in conspectu tuo fe-
cerim. *Isa. xxxviii.* Sic et prestat magnam
fiduciam religioso: recordatio multorum bo-
norum que fecit: scilicet obseruantia non so-
lum preceptorum dei: sed et consiliorum:
Toleratio laboris: pro dei honore: adiu-
utorum sacramentorum.

Sunt hec bona opera: floretum fulcimen-
tum: quo se fulciri petebat anima in cantis
dicens. Fulcite me floribus canticorum.
Secundo, Flores sunt actus virtutum. Si
quidem: flos procedit ex arboris: et actus
virtutum ex homine: qui est arbor: cetera.

Flores sunt signa fructuum futurorum: et
actus virtutum: fructus producant beatis-
tudinis future: sunt enim eiusdem beatis-
tudinis cause meritorie. Flos Martialis:
qui non permanet non est signum fructus
sed qui in Maium vsq; durat: et opera me-
ritoria: nisi in finem perseverent: fructum
beatitudinis non merentur. De his virtu-
tum actibus et floribus, dicitur ecclesiasti-
ci vicequarto. Flores mei fructus ho-
noris et bonitatis. Mirabilis horum flo-
rum natura: qui et flores sunt: et fructus: et
tamen verum est: sed diuersis respectibus:
quemadmodum deducit beatus Thomas
in prima secunde. Quem vide si placet.

Habes ecce: quemadmodum multiplici-
tas bonorum operum: sit fulcimentum: et
non quidem simplex: sed floretum. Videas
mus etiam: quomodo boni operantes: sine
morituro religioso: fulcimentum.

ostendi inter predicandum de preciosa mor-
te: quod homo debet sibi eligere socium deuotum
et prudentem: qui sibi assistat: eum com-
monfaciat: et coram eo oret: eum consoletur:
et cetera peragat sibi: ad salutem anime sue ne-
cessaria. Talis vtiq; socius recte fulcimen-
tum appellari poterit: secundum illud pre-
conium de Symone: Ecclesiastici. 5. In
vita sua suffulsi domum: Sed ubi queso
tales sustentantes socij: plures et aptios
res reperiri possunt: quam in religione
bene instituta: ubi tot deuoti: prudentes
et in vnum sunt collecti. Qui: pre-

solitaria/casta sine cōpare marito/hec pla-
ne ee sententia dicit in nido monasterij
moriar/alias complicat cogitationū z affe-
ctuum intrabit se/ve/aut male/ dem bosen
vogel/ que caudam exeret de nido/ dem der
schwanz yber das nest aufsgodt/ que so-
lo corpore in monasterij nido constituta/
cauda cogitationis z auditaris instar tres
mule bifurcata z indelinerter iactata. In
illis huius seculi tabernaculis conuersata
est/ solo habitu non animo neqz moribus
religiosa. Et quidē caput in nido est/ quia
initium vite sue est religiosum. Sed caus-
a et finis vite secularis est horrendū mon-
strum/caput angelicum/cauda diabolica.
Hecis o soror/ quia et caudam in omni sa-
crificio offerri in lege preceptum est. Tu non
caudam in nido contines/ sed extra proten-
dis. Qui eiusmodi sunt/ non possunt ex-
sententia dicere/ sicut palma multiplicabo
vies meos. Verus iustus/ palma est/ ius-
tus sicut palma florebit/ ait Psalmista.
Est palma in stipite arida/ et aspera corti-
cibus de inferiori/ de superiori viridis et
pulchra. Et vita iustorum/ circa inferiora
contempribilis/ aspera/ ceterum quo ad ea
que sursum sunt/ est viridis et pulchra.

Item itipes/ siue truncus palme/ versus
terram est angustus/ versus sursum latus.
Contra in alijs arboribus communibus
Arbores cōmunes homines sunt huius se-
culi. Hūmum versus terram fortes et ro-
busti/ vsus celestia prosus imbecilles. Vi-
debis secularem admodum patientem ad
verba contumelie plena/ propter tempora-
le/ qui minimū conuiciū non sustineret
propter celum/ diem medium coram iudice
stare non piget ad horam orationis vnicū
in conspectu dei stare non potest. Non non
sic iustus/ hic versus terrestria imbecillis
et tenuis/ sed versus celestia fortis. Est de-
nig videre quosdam/ qui incipiunt forti-
ter seruire deo/ sed tandē sensim deficiunt zc.
Vide hec diffusius in bea. Gregorio. super
illud Job. iam allegatum. libro. xij. s. 86.
et applica ad placitum z conclude.

¶ Sabbato post pasche ad peniten-
tes mane hora sexta.
Ecce q̄ bonum/ z q̄ iocundum ha-
bitare fratres in vnum zc.

¶ Vna et Ulti

ma vite Monastice vti-
litas est remunerationis
copiositas. Remunera-
tur enim religiosus copio-
sius/ Er wurt rylicher
begobt vnd belondt/ Sed ais/ put abam
ego/ quia esset omnium vna merces/ vna bea-
tudo/ vnus denarius/ qui datur laboran-
tibus in vinea dei? Respondeo q̄ verū est
vna est beatitudo obiectiua: que est diui-
na essentia: sed multiplex est beatitudo for-
malis: que est visio z fructio eiusdem diuine
essentie. vna est domus deus/ sed multe man-
siones sunt/ ait dñs/ in domo patris mei.
Sic vna diuina essentia: sed diuersi mode
a bñs participata p̄ visionē z fructionē p̄ in
q̄ Lyra exponit Joan. xiiij. Quē videet
doctores in. 4. s. m. 27. Hoc ergo mō: scilicet
quo ad beatitudinē formalē religiosus copio-
sius remunerat. Sed ais/ z cur ita? Res-
pondeo/ q̄ ideo qz opera sua que facit sunt
meliora/ magis meritoria/ z deo magis acce-
pta/ q̄ opera alicuius nō religiosi. Et cur
ita? qz procedūt ex voto/ ideo sunt melio-
ra. Et cur in h̄s: talia opera que ex voto pro-
cedunt sunt alijs meliora? nonne actus illi
qui libere fierent essent meliores? Et itē vi-
detur q̄ qui vouet se periculo cōmittat vo-
uendo: z hic imprudēter agere: sicut arguit
bea. Thomas in secūda secūde. Respon-
deo breuiter omittēdo solutionem illorum
argumentorum: que reperitur apud beatum
Thomā in secūda secūde. Et dico q̄ pro-
pter tria magis laudabile est facere aliquid
cum voto q̄ sine voto.

¶ Rimo rōne no-

bilitatis/ votū enim efficit
ipsum actum nobiliozem q̄
alias esset/ quia facit eum

De Fructibus vite monastice.

LXI

in peccatis/homo peccans obstinata mente grauius peccat immo dicitur peccatum in spiritum sanctum: q̄s is qui non obstinata mente peccat sed cum proposito aliquando a peccato per contritionem recedendi sic dicitur beatus Thomas. ij. ij. Sic similiter in bonis actibus est/ q̄s is qui bona obstinatione scilicet per votum bona operatur melius facit q̄s qui sine tali obstinatione. Hunc autē religiosus/ ex animo fixo in bono per votū etiā solēne operat ea que sunt religionis et ideo ceteris paribus magis debet premiari et dico notāter ceteris paribus quia si secularis ex maiori charitate operaret q̄s religiosus certū est eum magis mereri. Sed si ex equali charitate operant fiat sententia. Ratione huius puncti visus est mihi votum claustraliū simile esse vino vel piperato cui carnes ferine solent immergi. siue imponi pro earundem seruatiōne ne pereant et rancide fiant. Sic plane et votum facit actus religiosi solidos fixos firmos durabiles stabiles/ carnes pauōis esse sunt admodū durabiles et tū laudantur et sanctus Augustinus de hoc mirat. Et opera illa sunt valde laudabilia que sunt durabilia propter fixam et immobilem voluntatē quam facit votum.

¶ Habes ecce nonam vtilitatem/ et vltimam vite monastice que est q̄ copiosius remuneratur religiosus: propter tria que reperiuntur in suis operibus ratione voti/ q̄d sua opera confirmat/ augmentat/ et nobilitat ratione cuius sapida sunt et acceptabilia in conspectu dei: que alias vilia et insipida essent in conspectu eius/ vt clare dictū est. De quo habemus aptam figuram in veteri testamento: Iudicū. 6. vbi legitur q̄ dum filij Israhel molestarentur a medianitarū Angelus domini apparuit Bedeoni dicens vade et libera Israhel de manu medianitarū/ respondit Bedeon da mihi signū q̄ tu sis et non recedas hinc quousq̄ rediero et tibi oblationem afferam et offeram: Respondit Angelus expectabo/ Ingressus est itaq̄ Bedeon et cepit hedum et de farine modio azimos panes carnesq̄ ponens in canistro/ et ius carniū mittens in ollam tulit omnia sub quercu et obtulit ei. Cui dixit Angelus

domini/ tolle carnes et azimos panes et pone super petram illam et ius desuper funde. Cumq̄ fecisset ita/ extendit Angelus dominus summitatem virge quam tenebat in manu et tetigit carnes et azimos panes/ ascēdit q̄s ignis de petra/ et carnes azimosq̄ panes consumpsit. Angelus autem domini euauit ex oculis eius. hec ibi. Videam⁹ q̄d hec significet Bedeo nobis religiosum significat/ que Angelus domini vocat et eligit vt hostes Israhel medianitas diabolus se mundum et carnem vincat: hic Bedeon hedum sue proprie voluntatis et sensualitatis lasciuie occidit in frustra: quid em aliud est vita christiana presertim monastica q̄s quotidiana mortificatio malorum motuum/ cogitationū/ et affectionū/ que iugiter omni hora et momento insurgunt: Talis homo instar animalis quod Bardarium appellam⁹/ indefinenter iugulat thuros et altilia omnis generis malorum cogitationum/ et affectionum/ ire/ inuidie/ odij/ cupiditatis/ vanitatum/ curiositatum/ garrulationū/ detractionum/ et talium similitum et dissimilium absq̄ numero: hec sunt frustra hedi nostrorum operū/ que beatus Paulus a nobis occidi iubet ad coll. ij. dum dicit mortificate membra vestra que sunt super terram/ fornicationem/ imunditiam/ libidinem/ cupiditatem malam/ et auariciā/ desponite iram/ indignationē/ maliciā/ blasphemiam/ turpem sermonem/ de ore vestro nolite mentiri inuicem/ ecce frustra. Hunc hedū in frustra concisum deo offerre debemus iuxta exhortationem Dauid. Sacrificate sacrificium iustitie: nimirum tūc in nobis seruatur iustitia/ dum hos motus peccatorum suppressimus ne insurgant et si insurrexerint occidimus/ tunc deo eos offerimus cum hoc facimus propter deum hoc est dum ideo facimus vt suis preceptis obediamus et suam benedictissimā voluntatem faciamus. Sed quid sunt omnia opera nostra que facimus/ omnia virtutum exercitia nisi falsa vel saltem imperfecta/ vanitate permixta/ ita vt dicat Propheta/ omnes iustitie nre sunt quasi panis mēstruate. Nō sunt nisi feda hedi et hirci carnes/ carnes vituline macre et insipide neq̄ ad as

L

